

LAIŠVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laišvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, liepos (July) 31 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 24 (298)

Senjojo Vilniaus miesto būdinga gatvelė

POLITIKOS LAUKUOSE

Poznanės riaušės ir pavergtieji

Rašo: Stp. Vyktinas, Vokietija

Sovietų kontroliuojamuose kraštuose negali būti streikų, taip, kaip kasdien skaitome anglų ar amerikiečių laikraščiuose — apie streikus. — Bolševikų pavergtas darbininkas turi būti patenkintas tuo, ką jis iš valdžios gauna. Jo pareiga tik dirbti ir girti komunistinę valdžią. Jo teisė tėra tikta šaukti "ura".

Tačiau ir bolševikų kontroliuojamoje Lenkijoje išsiveržė spontaniškas streikas. Plieninė darbininkų kantrybė kartą trūko. Darbininkų algos lygiai Lenkijoje, lygiai kituose bolševikų pavergtuose kraštuose yra mikroskopiskai mažos. Tuo tarpu pragyvenimas labai brangus. Nauja eilutė ar nauji batai kaštuoja tiek, kiek reikia mėnesį dirbti.

Poznanės riaušės vyko šūkiu: duonos ir laisvės!

Tūkstančiai pramonės darbininkų pasipylė gatvėse, šaukdami — mes norime nepriklausomos Lenkijos!

Kas įvyko? Maskva davė įsakymą Varšuvos komunistų valdžiai, o ši Poznanės lenkų įgūlms ir tankai numalšino riaušes. Lenkų kareivis su skaudama širdimi tankais traukė per lenkų darbininkų ir jų vaikų lavonus. Tai baisi tautos tragedija, kurios vyriausio kaltininkai sėdi Kremliuje.

Poznanės riaušės pareikalavo daug kraujo aukų. Betgi kova dėl laisvės niekad neapsieina be aukų. Lenkijos istorijoje šios Poznanės riaušės bus įrašytos, kaip lenkų veržimosi į laisvę puslapis.

Lenkijos marionetinė vyriausybė, nėra abejonės, tūkstančius riaušinių žiauriai nubaudė. — Negelbės ir Vakarų intelektualų ar socialistų prašymai. Kremlius yra žiaurus, o jo pakalikai dar dar stropesni ir žiauresni.

Maskva už Poznanės riaušes apkalto Dulles. Mat, Maskvos tikslas suintriguoti JAV vyriausybės narius ir izoliuoti užsienio reikalų

valnuotoją už tai, kad jis nepataikauja Maskvai. Faktiniai gi už Poznanės riaušes yra atsakingi — Kremliaus valdovai su jų bosu Kruščiovu priešakyje.

Suomių žinių agentūra perdavė visai laisvajai Vakarų spaudai, kad, ryšium su Poznanės riaušėmis, ir Baltijos kraštuose kilo neramumai. Rašoma, kad Latvijoje net trijose vietose darbininkai pareiškė nepasitenkinimą esama darbininkų būkle ir solidarizavo Poznanės riaušiniškams. Lietuvoje minimi Telšiai, kaip sąmyšio vietovė. Tačiau, kas gerai žino Telšių miestą, tas gali suabejoti, ar ten galėjo kas įvykti, nes Telšiai yra nedidelis miestas ir kiekviena bobelė žino, kas ką daro. Latvijos Rygoje jau kitas reikalas, čia gali vykti visokios konspiracijos. Minima, kad latvių partizanai buvo įsiveržę į radijofoną ir 48 valandas latvių radijas neveikęs. Suomijoje esą ir pabėgėlių iš Latvijos.

Visiškai nekurstydami riaušių, mes konstatuojame tik tuos faktus, kurie Vakarų spaudoje plačiai paplito ir apie Lenkijos ir apie Baltijos kraštų neramumus. Tik viena drįstame pabrėžti, kad Poznanės riaušės iššaukė pavergtuose žmonėse dar didesnę laisvės ilgesį.

Šis ilgesys persimetė ir į Vengriją. Šiomis dienomis Vakarų Vokietiją pasiekė vengrų lėktuvas su 15 kruvinų keleivių. Pasirodo, kad 6 vengrų jaunuoliai, ištroškę laisvės, susitarė lėktuvu pabėgti į Vokietiją. Kiti keleiviai nieko apie tai nežinojo. Tik buvo žinoma, kad kartu lėktuvu skrenda ir bolševikų šnipas. Kai vienas iš jaunuolių įsakė lakūnui pasukti Vokietijos link, šnipas išsitraukė revolverį ir ėmė šaudyti. Prasi-dėjo lėktuve kova. Šnipas buvo nuginkluotas ir vienas iš jaunuolių įsakė lakūnui, kur skristi. Galų gale lėktuvas nusileido Ingolstade ir iš jo pasipylė krivi-

Visų Centro ir Rytų Europos kraštų išlaisvinimas

Tokia antraštė "Basler Nachrichten", labai įtakingas Šveicarijoje ir iš viso Europoje politikos dienraštis, yra paskelbęs šitokį įžanginį straipsnį.

Federalinis Kancleris Adenaueris ir Valstybės Sekretorius Dulles bendram pareiškime yra pakvietę Sovietų Sąjungą padaryti galą "tam brutališkam ir nenatūraliam suskaldymui, kurį ji yra primetusi Vokietijai". Tuo būdu yra pradėta nauja akcija Vokietijos klausimui išspręsti. Beveik tuo pat metu kiti du Europos valstybės vyrai padarė, Europos tautų išvadavimo iš Sovietų priespaudos reikalą, pareiškimą, kurie vargiai gali būti nutylėti. Tie valstybės vyrai yra mažai žinomi šių dienų pasaulio viešajai opinijai, ir jų žodžiams atitenka mažiau svarbos, kaip Vokietijos kanclerio pareiškimams. Tačiau tarp to, ką jie yra pasakę, ir vokiečių tautos siekimo suvienyti Vokietiją, yra toks ankštus, bėtarpiškas ryšys, kad ir jų pažiūros yra vertos dėmesio. Abu "šalutiniai" pasaulinės politikos įvykiai buvo: pirma, buvusio lenkų egzilinės vyriausybės Londone ministerio pirmininko S. Mackevičiaus sugrįžimas į Lenkiją tikslu padaryti demonstraciją prieš Vakarų didžiųjų valstybių abejingumą Lenkijos likimui, ir antra, buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministerio S. Lozoraičio kelionė į Ameriką, kurios tikslas yra priminti Jungtinių Valstybių viešajai nuomonei apie Lietuvos, o taip pat ir kitų Sovietų Sąjungos pavergtų Centro ir Rytų Europos tautų egzistenciją ir nepalaužiamą valią atgauti laisvę.

Buv. lenkų egzilinės vyriausybės ministerio pirmininko Mackevičiaus sugrįžimas į Sovietų valdomą Lenkiją yra pažymėtinas ne tiek kaip faktas, nes panašų žingsnį buvo padarę ir kiti lenkų egziliniai politikai, kiek dėl pareiškimų, kuriais Mackevičius motyvavo savo elgesį. Jisai pasirinko "nelaisvę" ne todėl, kad pagedaudų jos daugiau kaip laisvės, bet iš grynų desperacijos. "Mano sugrįžimas į Lenkiją", pasakė Mackevičius, "nereikia, kad aš pasidaryčiau komunistas. Mano sugrįžimas yra tikrai ir išimtinai protestas prieš išdavimą, kurį Vakarų vals-

ni keleiviai. Daugelis iš jų turėjo atsigulti ligoninėm. Iš 15 keleivių 9 paprašė egzilinių teisių, jų tarpe ir lakūnas.

Ši savotiška pabėgimo istorija yra gyvas liudytojas, kaip pavergtų kraštų žmonės visi pabėgtų iš bolševikinio "rojaus"; jeigu jie tik galėtų. Tačiau sienos yra apverttos ne tik vielomis ir apstatytos sargybiniais ir šunimis, bet ir prie kas antro žmogaus pristatyta šnipų, kad ir lakūnai negali laisvai judėti, ir jūrininkai negali laisvai važinėti, ir sportininkai, kurie siunčiami į užsienius, yra, it belaisviai, apstatyti šnipais.

Pavergtos, uždarytos tautos. — 574 milijonai svetimų tautų žmonių yra bolševikų užsklensti geležine uždanga. Ir vistiek tos tautos kovoja, veržiasi į laisvę, krauju gina savo žmogiškąsias ir tautiškas teises. Ir kartą jos laimės. Vergija dar niekad ilgiam amžiams neįsigali.

Pavasaris eina Karpatų kalnais...

tybės padarė Lenkijos atžvilgiu. Tų valstybių abejingumas Lenkijos likimui pavertė lenkų egzilinės vyriausybės Londone egzistenciją betikslia svajone. Nes viltis, kad Lenkija gali būti išvadauta Vakarų valstybių intervencija, yra galutinai išnykusi".

Nusistatymas, kurį išreiškia Rytų ir Centro Europos tautų išlaisvinimo klausimu Lietuvos atstovas yra mažiau kartus ir siekia svarstyti problemą konstruktyviu būdu. Buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministeris ir Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas S. Lozoraitis, kuris yra dabar Vašingtone, nuolatos gyvena Romoje. Jis turi gerų santykių Vatikanui. Kaip tikintis katalikas jisai žino, kad net sunkiausių bandymų akivaizdoje žmonės neprivalo nustoti vilties. Beveik vienas ketvirtadalis 4,5 milijonų lietuvių tautos gyvena Jungtinėse Valstybėse. Amerikos lietuviai tiki taip pat karštai ir tvirtai, kaip jų Europoje gyvenantieji tautiečiai, kad vieną dieną jų kraštas bus tikrai paliuosuotas nuo bolševikų diktatūros.

Gyveną Jungtinėse Valstybėse lietuviai yra Amerikos piliečiai. Jie sudaro imponuojančią, beveik 1 milijono rinkikų masę. Kiekviena Amerikos vyriausybė skiria jų pažiūroms daug dėmesio. Todėl Vašingtone buvo atydziai klausoma, kai buvus Lietuvos užsienio reikalų ministeris Lozoraitis, išlipdamas į krantą New Yorke, šitaip atsakė lietuvių tautos vardu į pastatytus jam spaudos atstovų klausimus: "Lietuvos klausimas — yra neatskiriama dalis Centro ir Rytų Europos kraštų, iš kurių Sovietų Sąjunga išplėšė laisvę ir nepriklausomybę, išvadavimo problema. Tie kraštai yra: Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Albanija ir rytinė Vokietijos dalis, taigi iš viso dešimt kraštų. Šių dešimties kraštų laisvės bei nepriklausomybės atstatymas sudaro vieną nedalomą klausimą... Sovietų Sąjunga taip pat priešina si Rytų Vokietijos išlaisvinimui ir suvienijimui su kita Vokietijos dalimi, kaip ji atsisako paliuosuoti kitus devyonis Sovietų pavergtus kraštus. Tačiau jeigu Maskva bus priversta nusileisti Vokietijos klausimui, tai automatiniai atneš laisvę ir nepriklausomybę visiems

pavergtiems kraštams tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų, ir vice versa. Iš to seka, kad jeigu Vokietijos suvienijimo klausimas yra tarptautinių derybų objektas, yra neišvengiama ir būtina, kad tos derybos apimtų taip pat visų Sovietų valdytų valstybių išlaisvinimo problemą. Vakarų valstybės turėtų tokį reikalavimą pateikti Sovietų Sąjungai visai formaliai..."

Šitie trys Europos valstybių vyrai yra skirtingi savo užimamų vietų atžvilgiu, bet lygūs savo siekimuose. Tai, kas padaro jų pareiškimus taip įsidėmėtus, yra ta aplinkybė, kad jie visi trys tokiu pat pasiryžimu pastatė sprendžiamą pasaulinės politikos klausimą. Iš tikrųjų, visa, ką Chruščėvas, Bulganinas, Malenkovas ir kiti Sovietų eksponentai pasakė paskutiniomis mėnesiais apie jų vadinamąją "naują politiką" ir ką jie padarė, nepalietė nei vienos esminės Vakarų — Rytų santykių problemos ir nieku būdu nesumažino pavojaus, kurį rusų komunizmas sudaro civilizuojamam pasauliui. Šitas pavojus gali būti atremtas tiktaip priešpastatant jam atskirų žmonių ir tautų laisvę. — Todėl Maskva taip atkakliai atsisako grąžinti laisvę ir nepriklausomybę Centro ir Rytų Europos tautoms ir atsisako tai padaryti net ir tuo atveju, jei tos tautos būtų pasiryžusios pasiskelbti "neutralios". Todėl Vakarams turi sprendžiamos reikšmės, kad reikalavimas atstatyti tų tautų laisvę bei nepriklausomybę būtų padarytas pirmuoju ir svarbiausiuoju principu Vakarų derybose su Sovietų Sąjunga ir kad to reikalavimo būtų nepalaužiamai laikomasi tol, ligi jis bus įvykdytas.

Šis straipsnis parašytas, kaip girdėti, vieno "Basler Nachrichten" redakcijos nario, specialisto Sovietų klausimams — yra dar vienas ženklas to svarbaus ir įtakingo laikraščio palankumo Lietuvos ir iš viso Sovietų užvaldytų kraštų laisvės bylai.

Nors "B. Nachrichten" labai retai, tik išimties keliu deda vedamais ne savo redaktorių parašytus straipsnius, pažymėtina, kad du kartu — karo metu ir šių metų pradžioje — "B. Nachrichten" paskelbė lietuvių straipsnius kaip vedamuosius. Abu kartu straipsnių autorius buvo min. S. Lozoraitis.

—&&—

LIETUVIŲ VISUOMENĖ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I-mo skyriaus susirinkimas, įvykęs 1956 m. gegužės m. 26 d. Brooklyne, N. Y., apsvaertes lietuviškos spaudos laikymąsi Nepriklausomos Lietuvos atžvilgiu, konstatuoja:

Kai kurie lietuviškieji laikraščiai, atstovaujį grupių, pasivadusių demokratinėmis, nuomonei, rašydami apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, dažnai sąmoningai prasilenkia su tiesa, nuvertina nepriklausomo gyvenimo pasiekimus laimėjimus ir, iškreipdami tikrusius faktus, šmeižia Nepriklausomos Lietuvos praeitį ir teisėtą jos valstybines institucijas.

Ši spauda tuo atžvilgiu solidarizuoja Lietuvos okupantui ir nesisikia nuo komunistinės spaudos, išeinančios Amerikoje, kuri nuo pirmųjų okupacijos dienų tebetęsia Lietuvos nepriklausomo gyvenimo niekinimą.

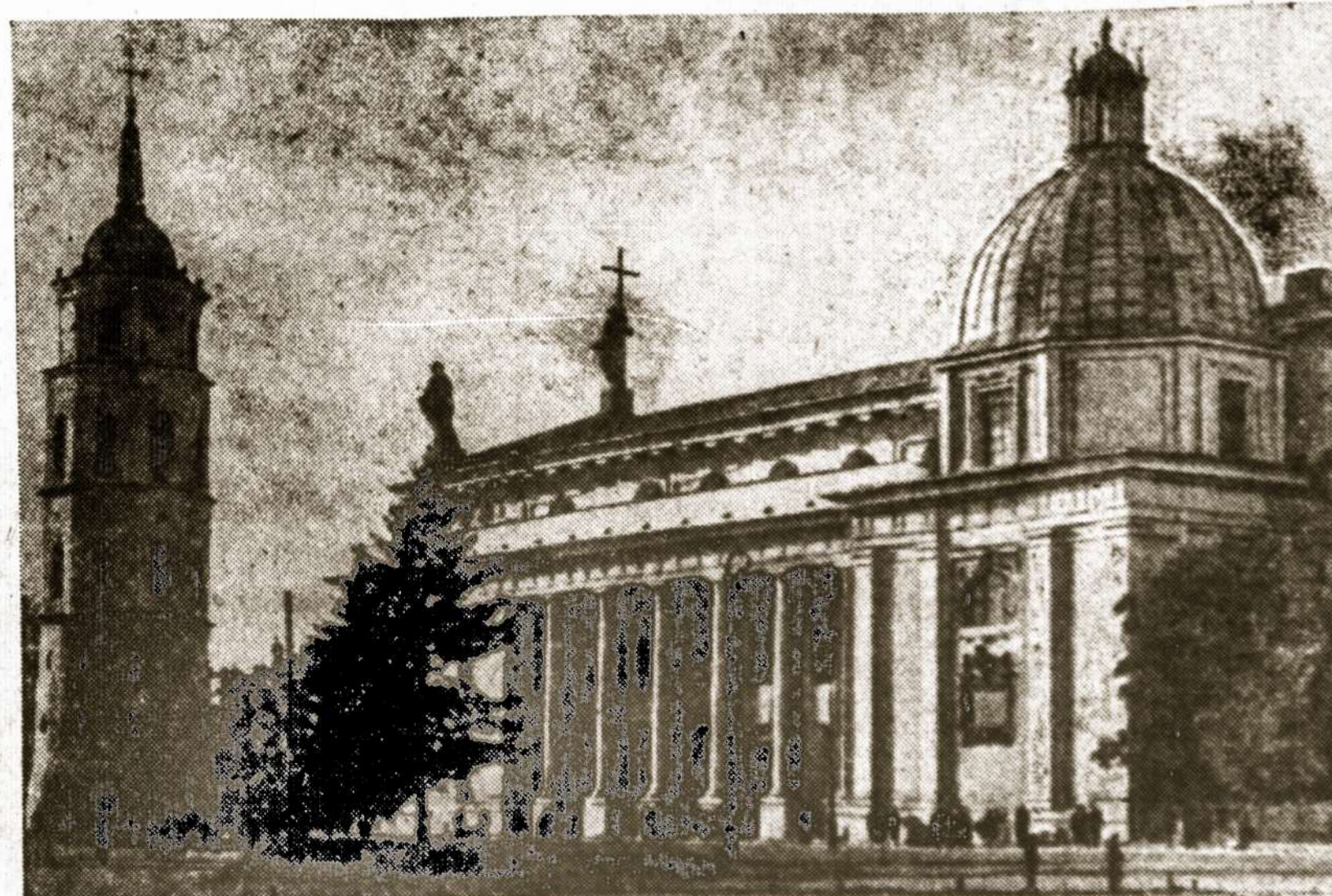
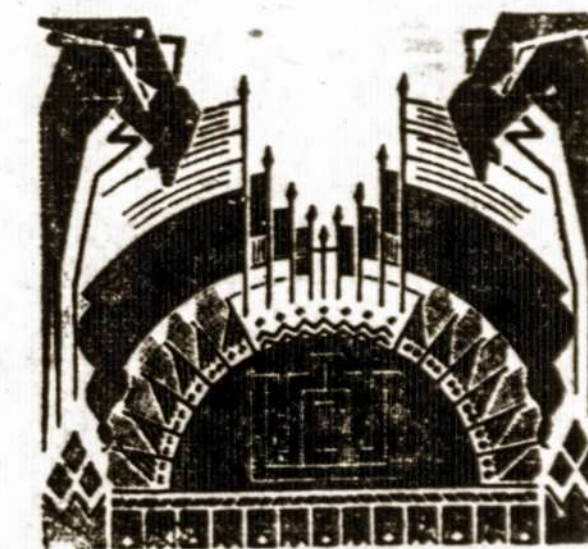
Demokratine pasivadinusios lietuviškos spaudos tokia užimtoji pozicija klaidina Lietuvai draugišką šalis, visuomenę ir priaugančiąją mūsų tautos kartą; skaldo lietuvių vieningumą, mažina jėgas ir kenkia Lietuvos laisvinimui.

Todėl susirinkę dalyviai:

1) smerkia šios rūšies rašyva ir tą lietuviškąją spaudą, kuri, siekdama partinių tikslų, daugiau energijos skiria Nepriklausomos Lietuvos praeities ir jos teisėtų valstybinių institucijų niekinimui, negu kovai su okupantu;

2) kviečia visą nuosaikią lietuvių visuomenę, esančią laisvajame pasaulyje, atkreipti dėmesį į šį Lietuvai pragaistingą darbą ir daryti tos Lietuvai ir jos laisvinimui kenksmingos spaudos atžvilgiu, atitinkamas išvadas.

o o o

Vilniaus katedra

Kultūrinės AKTUALIJOS

Žvilgsnis į artėjančią dailės parodą Windsore

Kaip žinia, š. m. rugsėjo 1—3 d. d. Windsore — Kanadoje įvyksta Kanados Lietuvių IV Diena. Kadangi Windsoras randasi Kanados ir JAV pasieny, šis susitikimas kartu tampa Kanados ir Amerikos lietuvių — susiartinimo švente. Programa bus įdomi, įvairi ir kultūriniai reikšminga. Mūšis kultūrinė svarba glūdi, tame, kad Lietuvių Dienos programa bus surengta rinktinė lietuvių dailininkų paroda Willistead Art Gallery. Beje, tai bus pirmutinis kartas, kada lietuvių menas Šiaurės Amerikoje išsivysto iš priprastų tvankių auditorijų, pasiilks minimams pritaikytų salų ir papilijinių mokyklų, į meno galerijas, kur jo priderama ir vienintelė vieta. Tiesa, paskiri lietuvių dailininkai jau seniai suruošia savo parodas galerijose, bet kolektyvinės meno parodos, rengiamos lietuviškų visuomeninių institucijų, visuomet tapdavo niekieno kūdikiu, kurių suruošimu tebedavo rūpinamasi tik tuomet, kai nieko kito nebūdavo daryti. Tačiau šį sykį Windsoro darbuotojai atkreipė tinkamą dėmesį į meno parodai būtiną technikinę apipavidalinimą ir su miesto įstaigų pagalba atvėrė lietuviškam menui duris į galeriją. Šį žygi siveikiname ir tikimės, kad jis bus pavyzdžiu ateityje rengiamoms kolektyvinėms parodomis.

Dailės parodą organizuoja Lietuvių Dailės Institutas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Lietuvių Dienos Rengimo Komitetu. Juro komisija, susidedanti iš Telesforo Valiaus, — Instituto pirmininko; Kenneth C. Saltmarcho — galerijos kuratoriaus; Antano Melniko — meno istorijos doktoranto, praėitį savaitgalį atrinko darbus į parodą. Parodoje dalyvauja 20 menininkų, išsiblaškiusių net keturiuose kontinentuose. Štai jie: Paulius Augius, Viktoras Petravičius, Adolfas Valeška, Algirdas Kurauskas, Alfonsas Dargis, Telesforas Valius, Antanas Tamošaitis, Vytautas Kasulis, Vaclovas Ratas, Kęstutis Račkus, Anastazija Tamošaitienė, Pranas Domšaitis, Antanas Melnikas, Jurgis Šapkus, Rita Zukaitė, Vytautas O. Virkau, Danutė Sakalauskaitė, Anelija Pagalytė, Jurgis Daugvila, Bronė Jamelkienė.

Dauguma darbų yra visai nauji ir pilnai atskleidžiantieji mūsų menininkų tolimesnę kėlą. Džiugu, kad parodoje dalyvauja ir mūsų patios jauniausios jėgos, kaip A. Pagalytė, D. Sakalauskaitė, R. Zukaitė ir kiti, jau pažįstami iš praėitais metais surengtos Jaunųjų Dailininkų Parodos. — Taipogi išvysime mūsų pirmąjį grafiko Valiaus Paryžiuje sukurtus paskutiniuosius darbus

Kaunas iš Vytauto kalno

bei pasaulinio masto dailininko — Vytauto Kasulio išpūdinguosius kūrinius. Reikia pastebėti, kad paroda itin domisi Kanados meno žinovai, keldami viltis, kad paroda bus kilnojama ir į kitus miestus. Kaip išsireiškė galerijos kuratorius Saltmarcho, tokia paroda sukelta garbę ir pasididžiavimą pačiai meno galerijai ir Windsoro miestui.

Tikimasi, kad Kanados ir Amerikos lietuvių gausiai lankysis lietuvių dailininkų parodoje. Jog lietuvių dailininkai, išskyrus tik pačius jaunuosius, yra išaugę lietuviškoje dirvoje, iš jos pasisėmė turtinguosius meno motyvus ir juos išvedė į platųjį pasaulį, tačiau kartu neprarasdami savo tautinės sielos. Gi jaunieji menininkai, brestantieji užsieniuose, ir lietuvių meną atnešė naują dvasią ir požiūrį. Jie yra tikri kūrėjai ir tikri demokratai — atgyvenusias formas pakeičia naujomis ir labiau išvystytomis, artimesnėmis modernaus žmogaus vaizduotei ir ištikinimams. Todėl įvertinkime lietuvių menininko nemirštamą dvasią ir savo gausiu atsikankymu parodoje paskatinkime jį dar daugiau veržtis į meno augstumas ir tolimas.

Muzikinis gyvenimas

500 DOL PREMIJA

MUZIKINIAM KŪRINIUI

Vienintelis iki šiol premijų mecenatas, tai kun. dr. Juozas Prunskis, kuris pernai buvo paskyręs "Draugo" romanui — 1.000 dol., jaunimo premijai — 500 dol., L. Rašytojų D-jos premijai — 500 dol. ir religinio meno kūrinui — 500 dol., viso 2.500 dol. Kultūros kongreso ir Dainų šventės metu paskyrė muzikiniam kūrinui 500 dol. premiją. Ir vis iš tų smulkių redaktorius bei kunigo pajamų, kai tenka dar sekti ir literatūrą (išsijant knygu, kurios yra gana brangios), keliauti po pasaulį, ir, tik nuo rūkymo ir gerimo atidedant, per kelis metus ir sudarė tas premijas. Tebūna pavyzdys visiems!

DAINŲ RINKINYS CHORUI

Dar šiais metais numatoma vicname rinkiny išleisti kelias stambesnes muz. Vl. Jakubėno dainas mišriam chorui. Greta lietuviško teksto numatomas ir angliskas vertimas. Šio rinkinio išleidimui lėšas duoda Jonas Narukynas iš Čikagos. Jo lėšomis neseniai buvo išleistas tėvo Br. Markaičio lietuviškos mišios "Prieš Tavo altarių".

KONKURSAS NAUJAI DAINAI PARASYTI

Šio konkurso sąlygos: laisvai pasirinktam ir turinio atžvilgiu nevaržomam tekstui daina turi būti parašyta mišriam arba vyrų chorui su vyriškų balsų solo. Ne trumpesnė, kaip 120 taktų. Kūrinys Jury komisijai turi būti pristatytas iki 1956 m. gruodžio 15 d.

Jury komisiją sudaryti ir konkurso sąlygas apipavidalinti, sutiko prof. J. Žilevičius.

Už jury komisijos išrinktą pirmąją dainą, tos dainos kompozitoriui skiriama premija 100 dol., už antrąją — 50 dol.

Šias premijas skiria didelis lietuviškos dainos mylėtojas Steponas Bučmys, gyv. Dayton, Ohio.

Ypatingai mūsų kompozitorių darbai visuomenėje nesulaukia tinkamo dėmesio. Reikia vertinti tai, kad premijos skiriamos žmogaus, kuris savo turtingumu neišsiskiria iš daugumos. Pavyzdžiai patraukia. Ir jei šiam konkursui kompozitoriai skirs dėmesio, tai yra pagrindo tikėtis ir premijas paauginti ir jās padązinti.

"MUZIKOS ŽINIŲ" NAUJAS NUMERIS

Tik ką išėjo, 22-ji metai einas "Muzikos Žinių" šių metų antrasis numeris. Rašo: J. Kreivėnas, K. Kaveckas, Vl. Jakubėnas, prof. Z. Ivinskis, P. Natas ir kiti. Turinys įvairus, įdomus ir plati muzikinė kronika, net apimta pavertęjoti Lietuva. Gausiai iliustruota. Priedais eina: Vl. Jakubėno, Br. Budriūno ir H. Perkinso dainos ir Lietuvių Muzikų Vardyno penktasis sąsiuvinys, raide "B". Šio vardyno garbės redaktorius prof. J. Žilevičius ir redaktorius, kartu ir "Muzikos Žinių" — J. Kreivėnas. Žurnalas gerai patatytas ir kokio mes neprikli. Lietuvoje negalėjome išleisti, tai sumanus ir gabus redaktorius J. Kreivėno dėka. Viršelio vinjetė piešta dail. P. Augiaus.

Dr. VYDŪNO PREMIJA

Kaip anksčiau esame paskelbę, Mažosios Lietuvos Bieliųjų Draugijos Kanados Centro Valdyba, norėdama suaktyvinti Mažosios Lietuvos idėjų mūstose ir sudominti Mažąją Lietuvą mūsų krašto žmones, yra paskelbusi Vyduo no vardo 1000 dol. premiją už geriausį, 1956—57 m. parašytą, Mažąją Lietuvą liečiantį, veikalą. Konkurso terminas 1957 m. gruodžio mėn. Premijos įteikimas bus sujungtas su dr. Vyduo 90 metų gimimo sukakties minėjimu. Į premijos fondą iki šiol įplaukė 150 dol. MLBD skyrių ir pavienių asmenų pasižadėjimai, papildomai siekia 475 dol. Norį šį gražų sumanymą paremti ir gauti smulkesnių informacijų, kreipiasi į V. Pėteratį, 6155 Bourbonniere, Apt. 6, Montreal, Que., Canada.

Nauja Lietuvių Rašytojų D-jos valdyba

Slaptu visuotiniu LRD narių balsavimu ateinantiems dvejiems metams išrinkta LRD Valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Benys Babrauskas, vicepirm. Povilas Gaučys, sekr. Aloyzas Baronas, izd. Sofija Tomariėnė, vald. narys Vincas Ramonas. Kandidatai: Kleofas Jurgelionis ir Albinas Valentinas. Lietuvių Rašytojų Dr-jos adresas: 1436 So. 50 Ave., Cicero, Ill.

NAUJI RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS NARIAI

Pagal LRD įstatus nauji nariai priimami visuotiniu LRD narių susirinkimu. Paskutiniame susirinkime 1956. VI. 30 d. Kultūros Kongreso metu priimti keturi nauji nariai: Leonardas Andriekus, Aldona Irena Nasvytytė, Kostas Ostrauskas ir Birutė Pūkelevičiūtė.

Kun. dr. Kazimieras Leonardas Andriekus, gimęs 1914.VII.15 d., Barstyčiuose, Mažeikių apsk. Mokeš Sedos vidurinėje mokykloje ir Kretingos pranciškonų gimnazijoje, kurią baigė 1937 m. Į pranciskų ordiną įstojęs gimnazijoje 1954 m. Teologiją studijavo Aus-

trijoje (Schwarz) 1937—1939 m. ir Italijoje (Milane) 1939—1941 m. Kunigu įšventintas 1940. VI. 29 d. Šv. Antano Universitete Romoje 1941—1945 m. studijavo kanonų teisę, baigdamas teologijos daktaro laipsnį. Į JAV atvyko ir ėjo įvairias pareigas lietuvių pranciškonų šv. Kazimiero provincijoje. Nuo 1950 m., "Aidams" pradėjus eiti Amerikoje — to žurnalo redakcijos narys. Gyvena Brooklyne, Tėvų pranciškonų namuose.

Anksčiau už kitus išvykęs iš tėvynės, jausdamas stiprų ilgėsį gimtojo krašto, L. Andriekus tą jausmą ima reikšti poezijos forma apie 1949 m., taigi, sulaukęs 35 m. Religiniai, patriotiniai ir gamtiniai motyvai pinas "Atvrose mariose", pirmajame L. Andriekaus lyrikos rinkinyje, kuris visų rašytojų buvo pripažintas vienu iš geriausių 1955 metų knygu.

Aldona Irena Nasvytytė, gimusi 1920. VI. 10 d., Šiauliuose. 1939 m. baigė Tauragės gimnaziją. — Kaune 4 semestrus studijavo filosofiją, taip pat lankė konservatoriją ir dramos studiją. Atsidūrusi tremtyje, studijas tęsė Vienos ir Graeco universitetuose, Austrijoje, po karo — Goettingeno universitete, Vokietijoje. Rengė disertaciją "Lietuvių liaudies daina ir jos atspindžiai vokiečių literatūroje", kuri dėl emigracijos jos nebaigė. Kurį laiką studijavo ir Clevelande. Šiuo metu Edinbore, Fa., pačiame Aho pasienyje. Yra Ohio valstybės amerikiečių poetų draugijos narys.

A. I. Nasvytytė periodikoje reikišias nuo 1935 m. Pirmas eilėraščių rinkinys "Vėjo dainos", — Terros išleistas 1954 m. Daugelytų eilėraščių pati autorė išvertė angliškai.

Kostas Ostrauskas, šiuo metu yra jauniausias Lietuvių Rašytojų Dr-jos narys. Gimęs 1926. IV. 5 d. Veiveriuose, Marijampolės aps. 1942 m. baigęs šešias Kauno Viosios gimnazijos klases, konkursiniu kėliu išlaiko egzaminus į Jaunąjį Kauno Teatrą ir jame vieną sezoną aktorijauja, kartu ten pat anknydamas dramos studiją. 1946 m. Liubeke baigia lietuvių gimnaziją. 1946—1949 m. studijuoja lituanistiką Pabaltijo universitete Hamburgėje, vėliau — Pinneberge. 1949 m. atvyksta į JAV ir apsigyvena Filadelfijoje. Nuo 1950 m. tęsia lituanistikos studijas Pensilvanijos u-te, kartu studijuodamas kitų baltų bei slavų literatūras ir kalbas. 1952 m. įgyja magistro laipsnį. Šiuo metu rengiasi doktoratui ir tarnauja u-to bibliotekoje. Iš Kosto Ostrausko laukiam pirmojo lituanistikos daktaro JAV-bėse.

Pirmuosius kūrybinius mėginimus pradėjęs vokiečių okupacijos metais, samoningiau literatūroje ima reikištis apie 1950 m. Keletą eilėraščių išspausdina "Alduose" ir "Drauge", porą novelių "Naujienose", bet ypačiai pamėgęs dramos žanrą. Išspausdinta 1 veiksmo drama Pypkė — "Literatūros Lankuose" nr. 4, dramos ištrauka Grįžo — "Gabiljos" metraštyje. — Čikagoje per radiją vaidintos ištraukos K. Ostrausko psichologinės III v. dramos Kanarėlė.

Birutė Pūkelevičiūtė tvirtai įžengė į literatūros laukus Astuoniais lapais, premijuotu "Draugo" romanu. Jau 1952 m. Kanadoje išleistasis poezijos rinkinys Metūgės gaviu naujumu ir savitumu išskyrė B. Pūkelevičiūtę iš kitų debutantų.

Gimusi 1923. VIII. 12 d. Kaune, 1941 m. baigė Kauno VIII-ją gimnaziją (ligi 1940 m. buvusią kazimieriečių), kartu lankydamas dramos studiją. Baigusi gimnaziją, 1941 m. rudenį ima dirbti Jaunajame Kauno Teatre. Tais pat metais Kauno universitete pradėda studijuoti žurnalistiką. Periodikoje eiles spausdina nuo 1944 m. Lietuviškoje scenoje, kaip aktorė, rodosi Kaune, Vokietijoje ir Kanadoje, kur šiuo metu rašytoja gyvena.

RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

Visuotinis rašytojų susirinkimas pirmajame Lietuvių Kultūros Kongrese Čikagoje 1956.VI.30 d. priėmė šiuos nutarimus: . Rašytojams — išlaikyti

Minint liepos 23 d. dr. Antano Garmaus mirties metines. — Iš kairės: a. a. dr. A. Garmus, J. Balčūnas ir V. Staneika.

SKAUTAI BUDI!

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE REMS SKAUTUS

Liepos 2—3 d. d. Detroito įvyko 49-tasis SLA Seimas, kurio metu buvo atžymėta garbinga šios or-jos 70-ties metų sukaktis. Tarp kitų darbų, seimas išklause Jaunimo Komisijos raportą ir Skautų Brolijos atstovo kalbą. Po šių pranešimų vyko diskusijos, kurių pasėkoje buvo priimta jaunimo reikalų rezoliucija. Rezoliucijoj sakoma:

... tarp SLA ir lietuvių skautų yra visiškai artimas dvasinis ir ideologinis bendrumas:

a) SLA, kaip fraterninė arja, remiasi tėvynės meilės, žmoniškumo ir artimo pagalbos principais, o lygiai tais pačiais principais vadovaujasi ir skautai.

b) SLA nariai vieni kitus vadina broliais ir sesėmis; tais pat vardais tarp savęs vadinami ir skautai.

Suprasdamas lietuviybės reikalą ir mūsų or-jos uždavinį svarbumo ir artimo uždavinį svarbumo, seimas nutarė:

1) Pavesti Pildomajai SLA Tarybai, apskričių ir kuopų valdyboms teikti moralinę ir materialinę paramą lietuviams skautams ir skautėms; o kur reikia juos ir globoti.

2) Įpareigoti Jaunimo Komisiją išdirbti SLA ir jaunimo platesnio bendradarbiavimo formas, prižiūrėti ir plačiau pritaikyti — Mokslievių ir Jaunimo fondus.

3) Kviesti skautų — skautėlių ir kitų artimų lietuvių jaunimo or-jų narius susidomėti SLA tautiniais ir froternitaliniais uždaviniais ir savų or-jų vienetuose sudaryti SLA jaunimo kuopas.

4) Savaitraštyje "Tėvynė" duoti bent dvi skiltis skautų reikalams.

5) Iš Jaunimo Fondo lėšų paskirti 500 dol. pirmą vienkartinę auką Lietuvių Skautų Brolijos — Džiamborės Fondui.

Šis konkretus SLA žingsnis remti skautišką jaunimą, yra džiugus ir reikšmingas kelias atžvilgiais. Pirmia, daug kas kalba apie lietuviybės išlaikymą ir jaunimo rėmimą, bet mažai kas realiai šiuos žodžius parėmė. SLA šia prasme parodė konkretų ir sektią pavyzdį. 500 dol. auka Džiamborės Fondui, — įgalins Lietuvių Skautų Broliją tinkamai paruošti skautų vienetus, kurie turės atstovauti Lietuvą tarptautiniuose sąskrydžiuose. Antra, kadangi SLA sudaro daugumoje senieji lietuvių ateiviai arba čigimiai, o skautams beveik 100% priklauso tremtinių vaikai, tai SLA nutarimas remti skautus ir skautes, simboliuoja visų lietuvių vienybę. Jau seniai buvo laikas užbaigti tą pasaką — "jūs, dypukai, o mes — se nieji Amerikos lietuviai." Ir SLA šia prasme padarė didelį darbą ir todėl nusipelno visų lietuvių pa-

lietuvių literatūros tęstinumą, plečiant jos akiratį, gilinant turinį ir puoselėjant savitą tautinį-etninį pradą;

2. Skaitytojams — pamėgti savąją literatūrą, kur sukaupta kūrybinė lietuvių dvasia ir išryškinti dvasiniai tautos bruožai, palaikyti lietuvišką knygą, kuri ugdo tautinę sąmonę, kartu kelia tautinį vertumą pasaulinėje tautų šeimoje.

garbos ir pagmos. Skautybės sąjūdis apjungia didžiausią dalį mokslus einančio arba fabrikuose dirbančio lietuviško jaunimo. Skautai nėra įrankis jokios politinės partijos, ir todėl kiekvienas žingsnis paremti skautiškąjį jaunimą yra tiesioginė žūka lietuviško — patriotinio jaunimo auklėjimui skautiško ugdymo sistemoje. R. K.

AUKOS VOKIETIJOS SKAUCIŲ STOVYKLAI

Detroito visuomenė šiemet dar duosniau, kaip pernai savo aukomis parėmė Vokietijos skautišką stovyklą. Viso surinkta aukų 184 dol. Ši auka, kartu su kitomis — persiūsta stovyklos reikalams Vokietijos skautiškų vaidevės skn. A. Gasnerienės vardu ir Socialiniam skyriuje gautas atsakymas su padėka visiems aukotojams ir rinkėjams. Vokietijos skautės — ai, dėka geros valios, duosnių Detroito bei kit. vietovių lietuvių, gali sau ramiai šią vasarą gamtos prieglobsty stovyklauti, kaip ir mūsų skautai.

Skautišką Seserijos Socialiniam skyriui talkininkavo ir aukų surinko: V. Tamošūnas — 40 dol., N. Lekniūtė — 30 dol., M. Rabašauskienė — 27.50, S. Bludžiuvienė — 26 d., E. Bulotienė 20 d., E. Kutkienė — 13.50, Z. Buknyte — 12 d., R. Bilaitienė — 10 d. ir Soc. Skyriui gauta 6 dol.

Aukojo: J. Briedis ir Liet. Nep. Talkos Detroito K-tas po 10 dol., E. Baublienė, S. Bludžiuvienė, "Gabiljos" Skautiškų tuntas, V. Pauzė — "Neringa", P. Rabašauskas, Amer. Liēt. Rezistencinė Santarvė Čikagos skyr., Amer. Liet. Rezistencinė Santarvė Detroito sk., Atgimimo Sąjūdis, Tautinė S-ga ir ? — po 5 dol., E. Karvelienė, V. Kriaučiūnienė, D. Neikauskienė, J. Petrauskas, J. Saplys ir E. Vizgirdienė — po 3 dol., D.M. — 2.50 dol., E. Anužienė, E. Bulotienė, J. Brundza, kun. J. Klaučionis, E. Kutkienė, B. Polikaitis, M. Sajonienė, S. N. Sližys, L. Vainauskas, J. Zalensas, A. Žukauskas ir R. Žutautas — po 2 dol., 67 aukotojai — po 1 dol. ir 5 aukotojai — po 50 ct.

Skautišką Seserijos Vadijos ir visų Vokietijoje stovyklaujančių sesių, brolių skautų vardu nuoširdžiai dėkoju visiems mieliems talkininkams — aukų rinkėjams ir visiems aukotojams.

v. s. K. Kodatienė, Skautišką Seserijos Vadijos Socialinio skyriaus vedėja

Kazys Veikutis, vienas žymesnių Detroito veikėjų. Organizaciniais reikalais lenkėsi Čikagoje.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoja Redakcinė Komiteta.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir taipina savo nuofū-
ra. Nesunaudoti rankraščiai gražina.
mi autoriams pareikalavus.

Pavarde ar slapyvarde pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

—ooo—

Prenumerata:
Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Gudynas ir Gudelis

J. Gruodis, New York, N. Y.

GUDYNAS IR GUDELIS KAS NAUJO LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOJ?

Gerai prisimename dar visiš-
kai nesena praeitį, kada Ameriko-
je iškilo Lietuvių Enciklopedijos
leidimo klausimas. Buvo pasisa-
kyta ir už ir prieš. Enciklopedi-
jos šalininkai daugiausia apeliavo
į tautiečių patriotinius jausmus:
tai visų bendras reikalas, to rei-
kalauja tautos interesai, priside-
kime prie lietuviškos išlaikymo ir
panašiai. Sumanymas gražus. Bet
ką mes matome, ką kas praeina
pro šalį, išvadoje — pasirinkimas
bei išmetimas, kai senoj — L.
Enciklopedijoj buvo! Ir kas kal-
tas?

Ir štai 8-jam tome, raidė g, apie
vienus, nereikšmingus asmenis —
skiltys parašytos, kiti, žymesni —
keliomis eilutėmis patenkinti, o
apie kitus — nei žodžio.

GUDYNO NĖRA

Sakysim, jog aš klystu, galvo-
damas, jog reikalas, apie kurį
kalbėjau, yra redaktorių šališku-
mo įrodymas. Arba, jog ir vėl
pasikartojo nemaloni klaida ir per
ją iš istorijos puslapių buvo iš-
brauktas žmogus, kuris priklausė
tai lietuvių grupei, kurie šiandien-
ą yra sąmoningai niekinami, juo
dinami ar boikotuojami. Bet ka-
dangi šis reiškinys yra virtęs tai-
sykle, noriu ir tai akreipti visuo-
menės dėmesi.

1929 metais Kaune nuo tero-
stų rankų buvo kap. A. Gudynas.
Jisai buvo nušautas teatro sode
laikie atentato prieš tuometinį mi-
nisterį pirmininką prof. A. Vol-
demarą. Gudynas, ministerio pi-
rmininko adjuntantas, savo kūnu
apgyne jį nuo atentatininkų kul-
kų. Kas tą atentatą vykdė — ar
lenkų papirkti plečkaitininkai, ar
kiti tautos priešai — šiandienai
ne ra svarbu. Svarbu, kad dėl jo nu-
tekejo savo tautą mylinčio lietu-
vio patrijoto kraujas.

Kap A. Gudynas buvo Lietuvos
savanoris, vienas mūsų aviacijos
pionierių, daugelio organizacijų
narys. Tai vienintelis Lietuvos
kariuomenės kariškis, kuris žuvo
tokiose tragiškose apylostovose. Vi-
sama Nepriklausomos Lietuvos
laikotarpį kito panašaus įvykio
nebuvo. Smurtas ir teroras lietu-
viams yra svetimas dalykas. Jau
vien dėl to, tiek pat atentat-
tas, tiek kap. Gudynas mūsų isto-
rijoje paliko savo pėdsakus.

Panašūs įvykiai nėra pralei-
džiami per pirštus. 1903 metais,
po to, kai Vokietijos lenkas Czol-
gosz nužudė Amerikos presiden-
tą McKinley, kongresas rado rei-
kalą išleisti specialų įstatymą,
draudžiantį Amerikon atvykti as-
menims, kurie siekia arba pritaria

valdžios nuvertimui, žudant jos
pareigūnus. Aš manau, nėra rei-
kalo aiškinti, jog su tuo sutinka
kiekvienas padorus ir kultūringas
piliėtis.

VAINIKUOTI LIETUVIAI

Toliau vartant enciklopedijos
puslapius, gaunasi įspūdis, jog tik
kap. Gudynui buvo taip sunku į
ją patekti. Čia rasime daug lietu-
viškų pavardžių, kurios mums vi-
šiskai nieko nesako. Rasime ir
dar gražesnių dalykų... Pavyz-
džiui, apie "Naujienu" adminis-
tratorių Gudelį prirašyta kelis
syk daugiau, nei apie Vokietijos
kanclerį Adenauerį. Dėl ko jis
toks garsus? Ar todėl, kad, kaip
Enciklopedija rašo, dalyvavo Ispanijos
piliėtiniame kare respubli-
konų pusėje ir vėliau paraše
knygą "Ispanų kovos dėl laisvės?"
Reikia tikėtis, kad, rašydami apie
Ispaniją, redaktoriai kiek plačiau
nušvies tą laikotarpį, kai Ispanų
respublikonai — socialistai, komu-
nistai, trockistai, sindikalistai bei
anarchistai, susiblokavo į taip va-
dinamą Populiariųjų Frontą, re-
voliucijos pravedimui. Jų "kovos
dėl laisvės" lydėjo grobimas žemi-
nių, vienuolynų, seminarijų, baž-
nyčių, klubų bei laikraščių redak-
cijų deginimas, žmonių žudymas.

Jiems talkininkavo Maskva, kuri
pirmoji įsivėlė į Ispanijos piliėtini
karą, — išmokėdama respubliko-
nams 479.000 svarų sterlingų.

Ivairios Amerikoje veikiančios
„respublikoninės“ organizacijos —
kaip Comite Coordinator Pro Re-
publica Espanola, North American
Committee to aid Spanish
Democracy, United Spanish Aid
committee ir kitos, — Jungtinių
Valstybių Attorney General yra
įtrauktos į komunistinių organi-
zacijų sąrašą.

Enciklopedija nėra eilinis vei-
kalis ir jos kokybė parodys, ar
ateity mūsų visuomenė pritar-
s panašioms sumanymams, ar ne.

PITTSBURGAS, PA.

Gegužės 27 d. buvo Vakarinės
Pensilvanijos jungtinių Lietuvių
organizacijų atstovų susirinkimas,
 kuriame buvo plačiai aptarti rug-
piučio 5 d. įvykstantios visų Lie-
tuvų Dienos reikalai. Šventės or-
ganizavimo darbai dideliais šuo-
liais eina pirmyn, numatyta įvai-
ri programa. Meninę dalį atliks:
Lietuvos Vyčiai ir Homestead pa-
rapijos jungtinis choras, vadovau-
jamas varg. Kazio Brazio, taip pat
dalyvaus ir mūsų mėgiamieji ma-
žyčiai — 6 ir 7 metų berniukai ir
mergaitės — pašoks ir padainuos
įvairias savo daineles. Jų vadovė
Homestead parap. varg. Mrs. Elez-
bet Straiter Lietuvių Dienos šven-
tėje bus išrinkta gražiausia tauti-

Ramovėnų suvažiavimas

Vincas Ramutis

Ryšy su Dainų Švente ir Kul-
tūros Kongresu, birželio 30 ir lie-
pos 1 dienomis Čikagoje įvyko
L. S. "Ramovė" atstovų suvažiavi-
mas, kurio metu buvo atšvesta
Sąjungos 5 metų gyvavimo sukak-
tis tremtyje ir ta pačia proga, Či-
kagos skyriui įteikta vėliava.

Suvažiavime dalyvavo 53 atsto-
vai iš JAV 14 skyrių ir 1 skyr.
Kanadoje. Darbotvarkė susidėjo
iš 4 dalių, būtent: iškilmingo po-
sėdžio, darbo posėdžio, pobūvio-
rauto ir iškilmingų pamaldų.

Iškilmingas posėdis

Prasidėjo birželio 30 d. Posėdį
atidarė S-gos p-kas gen. P. Plechavi-
čius, primindamas prezidium-
man garbės svečiais: L. D. Šefą
Stasį Lozoraitį, J. E. vysk. V.
Brizgį, Lietuvos konsulą dr. P.
Daužvardį ir organizacijų atsto-
vus. Po JAV Himno ir perskait-
tytos kun. Šantaro maldos, gen.
P. Plechavičius pasveikino svei-
čius, primindamas 5 metų "Ramo-
vės" sukaktį. Po to, atstojimu
pagerbti žuvusieji kariai dėl Lie-
tuvos laisvės ir mirusieji Ramo-
vėnai — 20 narių. Toliau seka
min. Lozoraičio kalba, po kurios
sugiedotas Lietuvos Himnas.

Žodžiu sveikino: konsulas dr.
P. Daužvardis, skautų vardu Se-
serijos vadė Zaiskienė, savano-
adv. R. Skipitis, "Kario" redak-
torius Raulinaitis, karių invalidi-
rių p-kas Gudaitis, Šaulių vardu
T. Papartis, Lietuvos Nepriklausomybės
Talkos vardu — Sillūnas. Be to, raštu gauta 8
sveikinimai.

Darbo posėdis

S-gos p-kas gen. P. Plechavi-
čius, atidaręs darbo posėdį, pre-
zidiuman pakvietė: plk. K. Dabu-
levičių, mjr. Impulevičių ir kpt
Budrį. Sudarytos komisijos: man
datų, rezoliucijų ir sekretoriatai.
Po to, sekė išsami S-gos 5 metų
veiklos apžvalga, iš kurios kiek-
vienas naris galėjo pajusti, kiek
daug yra padaryta kultūrinėje,
lietuviškos išlaikymo, Lietuvos iš-
laisvinimo ir šalpos srityse. Pa-
žymėtina, kad S-ga yra jau lega-
lizuoti tokiu yardu: "Lietuvių
Veteranų Sąjunga "Ramovė", su
centru Čikagoje.

Toliau vyko vėliavos šventini-
mo ir įteikimo ceremonijos. Vė-
liavą, kurios kūmais buvo pakvie-
sti Br. Impulevičienė ir J. Bačiū-
nas, pašventino kun. Šantaras, o
CV p-kas gen. P. Plechavičius —
įteikė Čikagos skyriaus p-kui P.
Dirkiui. Įteikus vėliavą, šiltai ir
jautriais žodžiais pasveikino S-gą
"Ramovė" J. E. vysk. V. Brizgys.
Po to, vėl grįžtama prie darbo
posėdžio. Seka Kontrolės komisi-
jos ir Garbės teismo pranešimai,
atstovų pranešimai apie skyrių
veiklą ir diskusijos dėl pranešimų.
Svarstomi CV piniginiai reikalai.
Aptariama ateities veikla. Kelia-
mi siūlymai ir sumanymai. Skai-
tomos ir priimamos rezoliucijos.

Į naujus Centro organus išrink-
ti: Naujon Valdybon — Plecha-
vičius Povilas, Rėklaitis Mikas,
Gaušas Antanas, Tumas Juozas,
Balčiūnas — Švaistas, Oželis Ka-
zys.

nių drabužių lietuvaite ir gaus
brangias dovanas. Pageidautina,
kad lietuviškos kilmės lietuvės pa-
sipuoštų tautiniais drabužiais. —
Visų lietuvių ir lietuvių pareiga
pasirodyti amerikiečiams ir savo
jaunajai kartai, kad lietuviai mo-
ka gražiai linksintis. Per septy-
nis metus Vakarinės Pensilvani-
jos jungtinių Lietuvių organizaci-
jų Komitetas yra davęs progos
lietuvių kilmės žmonėms gražiai,
jaukiai ir linksmai pabendrauti,
pašiklausti lietuviškos muzikos,
dainų, prakalbų, pamatyti lietu-
viškų šokių ir patiems juose daly-
vauti. Komitetas tikisi, kad ir
šiomet į visų Lietuvių Dieną sup-
lauks gausus lietuvių būrys.

Kitas iš eilės atstovų susirin-
kimas Vakarinės Pensilvanijos
jungtinių lietuvių organizacijų
įvyko birželio 24 d. ir Lietuvių
Dienos reikalais ir pertvarkyti iš-
latų Komisijos pateiktus projek-
tus.

Pr. Žilionis

mimo parapijos bažnyčioje įvyko
iškilmingos pamaldos, kurių me-
tu pritaikinta pamokslą pasakė
kun. kan. V. Zakarauskas.

Pamaldose dalyvavo ramovė-
nai, birutininkės, jų šeimų nariai,
giminės bei pažįstami ir skyrių
atstovai bei atstovės.

REZOLIUCIJOS

Lietuvių Veteranų Sąjungos
"Ramovė" visuotinis skyrių atsto-
vų suvažiavimas, įvykęs 1956 me-
tais birželio 30 d. Čikagoje, sup-
rasdamas didelę atsakomybę dėl
jaunimo paruošimo realiam atei-
ties Lietuvos laisvinimo darbiui
bei jo tarpe lietuviškos dvasios
ugdymo, kviečia Sąjungai gimini-
ngas organizacijas; Lietuvos Kū-
rėjų Savanorių Sąjungą, Šaulių
Sąjungą, Kun. Birutės Draugiją,
jaunimo bei sporto organizacijas
siekti glaudesnio tarpusavio bend-
radarbiavimo ir darbo koordina-

Sveikinta suvažiavimo vardu:

Lietuvos Diplomatas, Šefas min.
Stasys Lozoraitis,
Liet. Įgal. min. P. Žadeikis,
Liet. konsulas dr. P. Daužvar-
dis,
Gubernatorių Stratton,
Čikagos burmistras Richard
Daley,
Arkiv. J. Skvireckas,
Vysk. V. Brizgys,
Vysk. V. Podolskis,
Amerikos Lietuvių Taryba,
Vliko p-kas J. Matulionis,
Liet. Nepriklausomybės Talka,
JAV Lietuvių Bendruom. Cen-
tro V-bos P-kas S. Barzdukas.

Pobūvis — rautas

Įvyko tą pačią dieną 8 v. v.
gretimoje salėje. — Vaisės vyko
prie atskirų stalų ir vieno bendro,
prie kurio sėdėjo pats pobūvio
šeimininkas gen. P. Plechavičius,
L. D. Šefas min. St. Lozoraitis su
ponia, L. konsulas dr. P. Dauž-
vardis ir kiti garbės svečiai bei
organizacijų atstovai.

Gen. P. Plechavičius, trumpu
žodžiu atidaręs pobūvį, tolimesniu
pobūvio vadovu pakvietė inž. K.
Oželį jr., kuris tikrai sumaniai ir
įdomiai atliko savo pareigas.

Pobūvio metu pasakė kalbas:
min. St. Lozoraitis, kons. dr. P.
Daužvardis, LTS-gos p-kas dr. J.
Biežis, skautų seserijos vadė Za-
iskienė, Čikagos Apygardos L.
B. p-kas dr. Bajerčius, J. Bačiū-
nas, Br. Impulevičienė (pagami-
nusi ir padovanojusi vėliavą Či-
kagos skyriui), kun. Šantaras ir
pabaigai gen. P. Plechavičius.

Visi kalbėtojai, aukštai įvertin-
dami ramovėnų ir birutininkų nu-
veiktus gražius darbus, palinkėjo
jiems ir tolimesnės sėkmės dar-
buose Lietuvos garbei ir Jos iš-
laisvinimo byloje. Ponas Bačiū-
nas savo kalboje, prisiminęs Lie-
tuvų Sąskrydį Vašingtone, pa-
reikšė apgailestavimą dėl dvasi-
ninkų atsisakymo jame dalyvauti.
Gen. P. Plechavičius, nuodugnai
išnagrinęs dabartinę P. L. Ben-
druomenėje esamą padėtį, baigė
savo kalbą šiais žodžiais: "Pilnai
sutinku ir remiu Pulgio Andriūso
žodžius, kad visiems dėl partijų
interesų lietuvių tautos teršėjams
ir vienybės ardytojams reikės su-
sidurti su skringiniu Kybartuose!"

Po vaišių sekė šokiai.
Iškilmingos pamaldos

Antroje suvažiavimo dienoje,
t. y. liepos 1 d., Šv. Panelės Gi-

vimo. Ypatinai turėtų būti at-
kreiptas dėmesys į fizinių jaunimo
lavinimą ir kariui reikalingų mo-
ralinio charakterio savybių ug-
dymą.

Lietuvių Veteranų Sąjungos
visuotinis skyrių atstovų suvažiavi-
mas, įvykęs 1956 metais birže-
lio 30 dieną Čikagoje, siekdamas
suaktyvinti Sąjungos veiklą, kvie-
čia ir ragina visus buvusius Lietu-
vos karius ir lietuvius, tarnavusius
Vakarų valstybių ginkluotose
pajėgose, jungtis Sąjungon, aktin-
gai jos veikloje dalyvauti, ugdyti
savo tarpe solidarumą ir gimini-
ngų organizacijų bendradarbiavi-
mą, išlaikyti garbingas Lietuvos
Kariuomenės tradicijas, dirbant
įvairiose organizacijose, neventi
svarbių ir atsakingų pareigų, ta-
čiau visų pirma būti garbingais
Lietuvos Veteranų Sąjungos "Ra-
movė" nariais.

— o, o o —

Diplomatijos Šefo viešnagė Toronte

Po iškilmingų ir puikiai
pavykusių ponų Lozoraičių prie-
mimų eilėje mūsų kolonijų JAV,
subruzdė ir torontiškiečiai. Tiems,
kurie pažino ministerį Lozoraitį
iš prieškarinių laikų, norėjosi pa-
simatyti su juo ir išgirsti jo au-
toritetingą nuomonę gyviniams
politikos klausimais. Jo anksčiau
nepažinusiems — pamatyti tą, apie
kurį pripasakota tiek daug niekų
Kanados ir Amerikos lietuviškoje
spaudoje. Kiek sugadinta laiko,
popierio ir rašalo ir kiek pamaz-
gų išplitat ant jo! Visa tai atlie-
kama politikierių. Šmeižtai, pa-
tiekami per spaudą, kaip "dva-
sios penas", skaitytojui mažiau
nusimanančiam, politinių rietenų
užkulisuose, ir mažiausia susirū-
pinusiam Lietuvos likimu.

Kaip griežtingai nuaidėjo kal-
tinimas, kad p. Lozoraitis įteikęs
"ultimatumą" (koks bausis žo-
dis!) derybų partneriams, kurie
tikrai pasirodė nepriaugę savo mi-
sijos ir, net nesuprato "8 punktų"
reikšmės ir tikslo.

Dar prieš tai iš spaudos išgir-
dome, kad mūsų Pasiuntinybė
Romoje nepajėgusi išrūpinti pak-
vietimo garbingai lietuvi — dele-
gatai ir iškilmingai Šv. Petro bazili-
koje. Pasirodo, tikrenybė yra la-
bai paprasta ir visai neromantiš-
ka; įdomi, tačiau, tiems, kurie
nežino Vatikano tradicijų ir įsidė-
mėtina mūsų prelatams ir kanonų
teisės žinovams. Ta moterėlė ga-
vo motyvuotą atsakymą, dėl ko ji
prarado teisės būti įleista į tas
pamaldas.

Tiesa, vėliau ta "pilgrimė" vis
tik išskverbė į katalikišką šven-
tovę, apeinant kanonų uždraudim-
us, kurie partiniai — politiniai
sumetimas kartais nesidrovi lau-
žyti Dievo ir žmonių įstatymus.

Lygiai prieš savaitę prieš p. p.
Lozoraičių atvykimo, Torontan
atskrido pats J. Matulionis, pada-
rė čia slaptą pasitarimą su savo
sėbrais ir davė parėdymų, kaip
trukti p. p. Lozoraičių priėmi-
mą. Liepos mėn. 8 d. Vliko pi-
rmininkas padarė viešą pranešimą
plačiausiai išreklamutuote mitin-
gę, kur pagal iš anksto sutartą
planą, tūla torontietė iš "Sūnų ir

dukterų" raudonojo klubo pasiū-
lė savo rezoluciją — politinį nu-
rodymą Diplomatijos Šefui tarp-
tautiniais klausimais. Klausytojų
prisirinko apie 200, nepaisant pla-
čiai pavartotos propagandos, pa-
demonstruoti ištikimybę Vliko kū-
rėjui kūrėjui J. Matulioniui, dė-
vinčiam dabar ant savo pirštelio
aukso žiedą su stambiu akmeniu,
aukščiausiojo galios emblema, tar-
tum jis būtų pakeltas vyskupu, ar
jau bent šunbajoriu. Įdomi smulk-
mena: už patiektą rezoluciją pa-
kelė rankas 51 asmuo. Dauguma,
aiškiai, "instrukcijai" nepritarė.

Tokiu būdu dideli vlikiniai de-
besys nepagimdė perkūnijos ir J.
Matulionio gudrybė šį kartą vai-
sių nedavė. Ponų Lozoraičių pa-
gerbimas išėjo toks iškilmingas ir
įspūdingas, kokio lietuviai Toron-
te niekuomet prieš tai dar nebuvo
turėję. Nors už dalyvavimą pie-
tuose puikiaiame viešbutyje rei-
kėjo sumokėti po 5 dolerius, ir,
nežiūrint nepatogaus atostogų lai-
ko, svečių prisirinko apie 200. Vi-
sy nuotaika buvo puiki, o iš p.
Lozoraičio žodžio ir ilgų pasikal-
bėjimų po pietų su kiekvienu, tu-
rinčiu klausimu, įsitikinimo, kad
šmeižtai, taikomi tai aukštai as-
menybei, nesuteps jo, bet kartais
gali paliesti rikošetu jų autorius.

Dar ilgiau turėjo progos išsi-
kalbėti su p. p. Lozoraičiais mūsų
kolonijos nariai sekančią dieną
(liepos 15) priėmimo pas Gene-
ralinį Konsulą ir p. Gylieņ, kur
po atviru dangum, ant pievutės,
prie stalų apkrautų užkandžiais ir
gavainančiais gėrimais, praleidom
sekmadienio popietę lietuviškoje
aplinkumoje ir nuotaikoje, turėda
mi savo tarpe retą svečią iš Eu-
ropos, kuriam nepaprastomis są-
lygomis buvo pavestos ekstraor-
dinarinės pareigos.

Matę jį ir girdėję Toronte iš
visos širdies linki tam mūsų pra-
kilniam diplomatui ilgiasių me-
tų ir gero laimikio kovose su rau-
donuoju slibinu ir su savaisiais
priešais.

Torontiškis

— o o o —

Rugpiučio 26 d. Bučio daržė

"Laisvosios Lietuvos"

DIDŽIOJI GEGUŽINĖ

Jonas Tričys — Vilniaus žygys

STUDENTŲ AIDAI

Redakcija: R. Mišauskas, Ed. Šulaitis, R. Vėžys
Redakcijos adresas: 1443 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Lietuvių Studentų S-os veikla JAV-se

Išrinkus naują Lietuvų Studentų Sąjungos JAV centro valdybą, yra naudinga bent valandėlei pažvelgti į praeitį ir pasidomėti, ką senoji atliko.

Šiai kukliai apžvalgai duomenis imame iš "Studentų Gairių", 1956 m. gegužės mėn. Nr.

V-sios kadencijos Centro Valdyba, išrinkta 1955 m. balandžio mėnesį, susirinko savo pirmojo posėdžio Urbanose 1955 m. gegužės 7 d. Pareigomis buvo pasiskirstyta sekančiai: pirm. Pranas Joga, vicepirm. Raimundas Mieželis, I-sis sekr. Antanas Dundzila, II-sis sekr. Arvydas Barzdukas, išd. Antanas Sužiedėlis, narys prie užsienio skyriaus Dailė Valančiūtė ir narys prie šalpos fondo Bronius Juodelis. Antanui Sužiedėliui pasitraukus iš CV, mo tyvuojant, kad Centro Valdyba yra darbingesnė, kad vienoje vietoje susiburia daugiau žmonių ir tuo pačiu motyvu pirmajam kandidatui Vaclovui Kleizai atsisakius įeiti į CV, išdininio pareigos atiteko Vytautui Valaičiui.

Šio sąstato CV neteko užbaigti kadencijos, nes 1955 m. rugsėjo 26 d. raštu R. Mieželis pranešė, kad jis numato greit išvykti atlikti karinės tarnybos ir todėl pasitraukia iš CV. Šiuo atveju CV savo 1955 m. spalio 2 d. posėdyje persiorganizavo sekančiai: vicepirm. B. Juodelis, narys prie šalpos fondo D. Valančiūtė ir Rytas Babickas narys spaudai ir informacijai. Pastarasis įėjo į CV, Leonui Sabaliūnui atsisakius, motyvuojant gausumu naujų pareigų, kurias pasiėmė po rinkimų.

CV būstinei esant Clevelande, I-sis sekretorius atsiskyrė nuo CV pirmininko ir todėl jam teko atlikti didesnio pobūdžio darbus, kaip įvairių aplinkraščių, atsisaukimų parengimas, darbo programų suredagavimas ir kita. Gi visą techniškąjį susirašinėjimo darbą atliko CV talkininkės Lilijana Janulevičiūtė, Danutė Muliolytė-Dalia Prikockytė ir Ramutė Sniečutė. Sąjungos kartoteką pavyzdinai tvarkė Danguolė Bartuškaitė.

Suvažiavimas ir studijų dienos

Sąjungos suvažiavimas įvyko Clevelande 1955 m. lapkričio 25-26 d. Jame dalyvavo apie 60% visų Sąjungos narių. Suvažiavimas buvo skirtas grynai organizaciniais reikalais apšvarstyti. Vienas iš tokių pagrindinių buvo Sąjungos Istatų pritaikymas prie Illinois Valstybės įstatymų ir gyvenamojo laikotarpio reikalavimų. Nagrinėjimui lietuviškų vertybių ir studentijos santykiams su lietuviškąja aplinka 1956 m. vasario 4-5 d. Chicagoje ir New York'e įvyko tradicinės Sąjungos studijų dienos. Jose dalyvavo apie 1/3 visų Sąjungos narių.

Š. m. birželio 30 d. CV pravedė atskirą posėdį studentams Amerikos ir Kanados lietuvių Kultūros Kongrese, kuris įvyko Chicagoje.

Sąjungos gairės ir konkursas

Centro Valdyba, atsižvelgdama į nevienodas galimybes skyrių veiklai pasireikšti bei turėdama ome nyje, kad studentai rengiasi savarankiškam darbui, davė bendras veiklos gaires. Tokiu būdu skyrių valdyboms buvo palikta kuo plačiausias galimybes pasireikšti. Sąjungos veikla buvo skiriama trim krypčiom: Lietuvos Laisvės byla, lietuvišybės problema ir Sąjungos gyvenimas.

CV, norėdama paskatinti lietuviškąją studentiją dailiojo žodžio kūrybai ir pabrėžti lietuviškumą

ugdymo momentą Sąjungos darbo programoje, paskelbė literatūros konkursą, kuris baigiasi š. m. rugsėjo 1 d.

Plati užsienio skyriaus veikla

Užsienio skyrius, vadovaujamas Leono Sabaliūno, šiais metais pradėta didelį darbą. Suorganizavo savo igalotinių tinklą sąjungos skyriuose. Jų uždavinys sekti vietinę spaudą, į ją reaguoti, platinti LITUANUS. Tačiau pagrindinis viso užsienio skyriaus kolektyvo uždavinys, kurį sudaro be jau minėto L. Sabaliūno, Ina Čepėnaitė, Vida Gaškaitė, A. Marchertas, T. Remeikis, D. Valančiūtė ir P. V. Vygantas, buvo tobulinti LITUANUS.

Šis didelis darbas nebūtų buvęs įmanoma atlikti, jei CV nebūtų pavykę susitarti su Amerikos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba dėl finansinės pagalbos. Po ilgesnių pasitarimų 1956 m. vasario 2 d. galutinai buvo susitarta, kad LITUANUS yra leidžiamas Liet. Stud. S-gos JAV, bendradarbiaujant su ALB.

LITUANUS sinituojamas ne tik JAV bibliotekoms, politikams, bet taip pat pasiekia įvairius kitus kraštus. Kad juo domimas, parodydo, kad ir toks faktas: LITUANUS Nr. 6 buvo paskelbtas sąrašas knygų apie Lietuvą kitomis kalbomis. Po kurio laiko atėjo į užsienio skyrių laišku su užsakymais, prašymais platesnių žinių apie paminėtas knygas arba bendrai žinių apie Lietuvą.

Ryšiai su LSS fondu ir "Studentų Gairė"

CV palaikė glaudžius ryšius su LSS Fondu. Pagal pastarojo statutą Sąjungos deleguoti du asmenys yra LSS Fondo CV pilnateisiai nariai. Vienas iš jų užima antrojo sekretoriaus pareigas, gi kitas antrojo išdinininko. Tokioms pareigoms Sąjungos suvažiavimas patvirtino D. Valančiūtę ir R. Mišauską, tuo pakeičiant laikinąją atstovę D. Elvikytę.

"Studentų Gairės" ir šiais metais buvo viena iš pagrindinių CV priemonių ryšio palaikymui su pavieniais Sąjungos nariais. Išleista 5 numeriai, nors ir su dideliais sunkumais, nes CV finansiniai ištekliai buvo labai riboti, gi skyriai irgi dažnai sunkiai vertėsi. "Studentų Gairės" redagavo CV narys R. Babickas su šauniu kolektyvu, susidedančiu iš Dalios Bartkutės, Rimvydo Minkūno ir Algio Muliolio.

Nauji studentų skyriai

Šios CV. kadencijos metu, įsisteigus naujiesiems skyriams Columbus, New Haven, St. Louis, Rochester, Storrs, Washington ir West Lafayette, skyrių skaičius iš 14 pakilo iki 21 ir narių iš 641 iki 789. Buvo bandoma suorganizuoti studentiškus vienetus Omahaje ir Grand Rapids.

CV pirmą kartą Sąjungos istorijoje įvedė nario pažymėjimus. Šis pažymėjimas įgalina Sąjungos narius pasinaudoti įvairiais pagiginimais, kurie buvo gauti kreipiantis į CV organizacijas ir prekybininkus, knygų leidyklas bei laikraščių redakcijas.

Studijų komisija ir Baltų federacija

CV stengėsi visus skyrius įjungti į aktyvų Sąjungos gyvenimą. Tokiu būdu ir Studijų Komisija atsidūrė Los Angeles, nes paprastai šis skyrius jaučiasi išskirtas iš Sąjungos gyvenimo dėl didelių atstumų. Studijų Komisija, kurią

sudaro pirm. L. Valiukas ir nariai I. Bertulytė, R. Dabšys, V. Muchlia-Miknius, D. Pulkauninkaitė, ar timai bendradarbiaujant ten gyve nanciam CV I-jam sekretoriui A. Dundzilai, veikė visai savarankiškai kaip temos pasirinkime, taip ir anketos parengime.

Baltų Studijų Federacijoje Sąjunga buvo atstovaujama kol. V. Banelio, M. Ingelevičiūtės, pastarajai pasitraukus — R. Silbajorio ir R. Kontrimo. Š. m. sausio pabaigoje įvyko BSF metinis suvažiavimas, kuriame lietuviai studentai gražiai pasireiškė. R. Kontrimas, anksčiau buvęs BSF generalinis sekretorius, šiuo metu eina išdinininko pareigas.

Be šių pažymėtų darbų, pereitoji Centro Valdyba atliko ir daugiau paminėtų žygių, bet dėl vietos stokos, ties jais čia negalima plačiau sustoti.

Vienas iš tokių buvo alumnų suorganizavimas, kur daug pasidarbavo vicepirm. Br. Juodelis. Taip pat valdyba tiesioginiai ar per skyrių valdybas išsiuntinėjo apie 200 raštų, nukreiptų į lietuviškų knygų leidyklas, lietuviškų laikraščių administracijas ir kultūrinių parengimų leidėjus, prašant teikti studentams nuolaidas.

Pabaigai reikia pažymėti, kad šiais metais Sąjungai sukanka penkeri metai, kurios proga CV kvietė Sąjungos skyrius šią sukaktį tinkamai atžymėti. Pati CV peržiūrėjo Sąjungai nusipelnusių asmenų sąrašą ir, atrinkus tris kandidatus, pasiūlė Sąjungos nariams pakelti juos Garbės Nariais. Tas buvo padaryta ir tokiu būdu Sąjunga šiandien turi pirmuosius tris Garbės Narius: J. J. Bačiūną, dr. A. Mačiūkieneį ir O. Talalieneį. Jiems atatikdami pažymėjimai buvo įteikti Lietuvių Kultūros Kongreso Studentų posėdyje.

Mes linkime naująjai valdybai taip pat aktyviai dirbti, rūpintis studentiškais ir lietuviškais reikalais. Mielus kolegas norime paraginti nenuilstamai išrinktajai valdybai talkininkauti.

E. Š.

MŪSŲ TARPE

— R. Kriaučiūnas, I. Loraitytė ir J. Šoliūnas yra išrinkti mokslinių ateitininkų centro valdybon.

— R. Gustaitytė, V. Kavolis ir T. Naginionis įeina į žurnalo "Santarvė" studentų skyriaus naująją redakciją.

— A. Dundzila pateko į naują išrinktą Los Angeles ALT valdybą.

— S. Dubauskas, J. Jodelė, A. Klorė, R. Korzonas, A. Marchertas, A. Valaitis, E. Verba ir Z. Viskanta gavo bakalauro laipsnį inžinerijoje, Illinois Un-te Urbanose.

— K. Mikėnas Illinois Un-te Urbanose įsigijo architektūros bakalauro laipsnį.

— V. Bogutaitė, A. Gudelis, R. Kontrimas, D. Micevičiūtė, K. Narsėius, A. Vasaitytė gavo chemijos bakalaureatą.

— Rimantas Dirviškas, Illinois Un-te studentas, užbaigė karinę prievolę, sugrįžo atgal į Čikagą.

— O. Griganavičiūtei Annhurst Kolegija Putnam, Conn., suteikė biologijos bakalaureatą, o R. Žukaitėi — sociologijos bakalaureatą.

— Janina Navickaitė, muz. St. Navicko duklė, Western Reserve Un-te Clevelande įsigijo Library Science magistro laipsnį. Perna

Kovas

VIDURNAKČIO DAINA

Priglausti norėčiau tave prie krūtinės,
Pakelti ir nešt pro gėlynus kvapius,
Papuošt Tavimi pasaulio grožybes,
Nustelbt Tavimi giesmes rytmetines,
Ir garsiai paskelbti:
"Ši meilė nežus".

Kol upės tekės į plačius vandenynus,
Kol saulė šypsisis žmonėms rytmetinė,
Kol žvaigždės pasens, kol iš laiko stiklinės
Seks amžiai metus.

Tu šviesa begalinė, Tu upelių daina,
Tu ištroškusi vandens krištolas,
Tavo akys man švies kaip aušrinė varsa,
Tavo lūpas dainuosiu visiems visada, —
It neilstantis muzikos tonas:

Kol upės tekės į plačius vandenynus,
Kol saulė šypsisis žmonėms rytmetinė,
Kol žvaigždės pasens, kol iš laiko stiklinės
Seks amžiai metus.

Nepaniekink šios meilės, mergaite brangi,
Neatstumk mano švento troškimo —
Be Tavęs nėr dainos, ir gėlynai pilki,
Be Tavęs nepaglostys mėnesiena švelni,
Ir benamis klajosiu —
Iš skausmo nutilėsiu.

Kol upės tekės į plačius vandenynus,
Kol saulė šypsisis žmonėms rytmetinė,
Kol žvaigždės pasens, kol iš laiko stiklinės —
Seks amžiai metus.

—OxO—

STUDENTŲ

VASAROS STOVYKLOS

Šiais metais, kaip ir anksčiau, akademinis jaunimas ruošia savo vasaros stovyklas.

Ji buvo gavusi B. A. laipsnį psichologijoj cum laude, šiemet vel keliais atvejais buvo atžymėta.

— Juozas Karklys, naujasis Studentų Sąg-os JAV pirminis, ir Eduardas Šulaitis yra išrinkti į Don Varnas karo veteranų posto valdybą.

— Sigitas Zubkus ir Vida Tautvydaitė sudarė lietuvišką šeimą, Šv. P. Nekalto prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Čikagoje, priimdami moterystės sakramentą, liepos mėn. 8 d.

— P. Vodopolas, reikšėsis jūros skautų veikloje, neseniai įsigijo B.S. laipsnį fizikos srityje ir išvyko atlikti karinės prievolės.

— Santariečių suvažiavimas — įvyks rugsėjo mėn. 6-9 d. d., Tabor Farmoje, Sodas, Mich. Į suvažiavimą yra kviečiami ir studentai nesantariečiai. Dėl daugiau informacijų, kreiptis pas suvažiavimo rengimo komisijos pirmininką kol. Šmulskštį. (Tel.: DRexel 3-0487).

— A. Gaigalaitė įėjo į Philadelphiajos studentų skyriaus valdybą. Ji užėmė pasitraukusios R. Aleksaitės vietą.

— A. Datas, R. Grudzinskaitė ir V. Kavolis sudaro pirmąją Santaros filiterių valdybą.

— D. Karaliūtė, Studentų Atkūbiuletenio "Gaudėmus" redaktorė iš Los Angeles atsikėlė gyventi į New Yorką.

— E. Savickaitė išrinkta St. Lomis universiteto "International Relations" klubo vicepirmininke.

— D. Staniškis, kuris yra Čiurlionio ansamblio sekretorius, pakviestas į Alpha Kappa Psi garbės korporaciją.

— A. Banevičius ir J. Ulėnas dalyvavo Egziliųjų Skautų Tarybos suvažiavime.

— M. Sodeika, iš Cicero, studijavęs Illinois Un-te Urbanose ir Bostono gyventojas D. Garmutė — sudarė lietuvišką šeimą.

— J. Manelis skaitė paskaitą studentų at-kū Chicago draugovės įvykusios iškilos metu.

— G. Rajeckas, New Yorko skautų Vyčių okteto narys ir R. Vencaitė priėmė moterystės sakramentą.

— Audrė F. Velžis, sėkmingai baigė Notre Dame of Maryland Kolegiją, gaudama Bachelor of Arts" mokslo laipsnį ir buvo paskirta mokytojauti — Baltimorės miesto augšt. mokyklon.

— Naujai išrinktoji Lietuvų Studentų Sąjungos JAV valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininkas — J. Karklys, vicepirmininkas — V. Valaitis, I sekr. — P. Kliorytė, II sekr. — Tallat — Kelpšaitė, išd. — J. Liubinskas, nariai — K. Ječius ir T. Remeikis.

Spaudoje pasizvalgus

Rimas Vėžys

Sekti šių dienų spaudą yra tam tikras "malonumas". Ir gal būt ne dėl to, kad ji būtų ypatingai jaudinanti savo nekasdieniškumu, bet kad ji yra pilna netikėtų siurpryzų.

Štai "Draugo" nr. 162, "Detroito Žinios" skyrelyje, skaitau, kad skautai ir santariečiai yra tau tininkų "dvynukai". Nieko blogo, kad taip ir būtų. Bet argi taip yra? Jeigu paimit vien tik santariečius ir pavadint juos tautininkų prieaugliu, tai dar vistiek nebūtų gryna teisybė.

Taip, jie palankūs tautininkams, bet lygiai tiek pat ir kitoms vidurio srovėms. Gi su skautais yra jau visai kitas reikalas. Pavadint juos tautininkų prieaugliu tai yra tokia pati nesąmonė, kaip kad pavadinus ateitininkus — socialistų prieaugliu.

Tad įdomu, kokie motyvai slepiasi po šituo taip originaliu "dvynukų" paradoksu? Atrodytu, kad ar tik čia nebus kaltas taip gerai pasisekęs sąskrydis Vėžingtone.

Prieš sąskrydį graudžias sąsaras liejo įvairūs skautų "geradėjai" ir, net tūlas tėvas, kad tik skautai jame nedalyvautų. Bet gi skautai dalyvavo ir dalyvavo gau siai.

Na, žinoma, jeigu dalyvavo, tai pagal kaikiurių "Draugo" rašėjų supratimą, jie yra tautininkų prie auglis. Kadangi sąskrydyje buvo ir keletas ateitininkų, tai kodėl nepadarė iš to fakto tautininkų "trynukų" — skautų, ateitininkų ir santariečių?

Antras siurpryzas buvo, kuomet "Mūsų Vyties" nr. 4, "Akademiniš Gyvenimas" skyriuje, per skaitėiu karštą ateitininkų užsisojimą prieš "Naujieneose" redaguojamą studentų skyrių.

Na, kuomet ateitininkai save gina ar kelia į augštybes, tai suprantama, bet kada "Mūsų Vyties" užimama vieta tokiais niekais, tai nei šis nei tas. Ypatingai kada jau srovės spauda nelabai teprijauska skautams, toks keistas susigraudenimas dėl ateitininkų, yra tikrai stebėtinas. Tikrai, manau, kad galima buvo surasti ką nors geresnio ir skautiškesnio parašyti. Norėčiau dar ir daugiau siurpryzų paminėti, tačiau dėl vietos stokos, teks tai padaryti kitą kartą.

Sausio mėn. KARYS pradėjo spausdinti graikų klasiko Ksenofono:

"DEŠIMTIES TUKSTANČIŲ ŽYGIS".

Užsakykit KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KĄ JIE DIRBA

"L. L.", dėl vasaros atostogų, kaip ir kasmet, išeis kas antra savaitė.

GERB. SKAITYTOJAI,

Dėl laiko stokos, administracija ne visada gali laiku pranešti Tamstoms apie prenumeratos pabaigą. Prie šio arba artimiausių numerių Jūsų adreso pažymėta data, reikiama prenumeratos pabaigą arba siuntinėjimo pradžią susipažinimui.

Norėdami sutaupyti laiką ir sumažinti "L. L." išlaidas, labai prašome Tamstas artimu laiku prenumeratas pratęsti be atskiro pranešimo. Ta proga prašome prisijungti besidomaujančių "L. L." adresu, kad galėtume pasiūlyti susipažinimui. Nuosirdūs Tamstoms linkėjimai.

Administracija

JAV ir Kanados LAS Vietininkijų bendras posėdis Toronte

Š. m. liepos 22 dieną, Toronte, įvyko LAS JAV ir Kanados Vietininkijų Valdybų, arba trumpiau tariant, Šiaurės Amerikos LAS Vietininkijų Valdybų bendras pasitarimas LAS sąskrydyje arba LAS padalinių atstovų suvažiavimo reikalui. Iš JAV pusės dalyvavo: Vietininkijos pirmininkas J. Virbalis ir sekretorius M. Ratkus.

Liepos 23-24 dienomis p. Virbalis su p. Ratkum lankėsi Stepono Jakubicko ūkyje, kur bičiuliškai buvo aptarti visi sąjūdį liečiantieji reikalai. Liepos 25 d. svečiai išvyko į Detroitą, kur turėjo pasitarimą su JAV Vietininkijos nariais ir LAS Detroito skyriaus Valdyba.

DIDŽIOJI GEGUŽINĖ

Rugpjūčio 26 d. Bučio darže, Willow Springs, Ill., įvyksta didžioji "Laisvosios Lietuvos" gegužinė, įvairia programa. 1 val. — vėliavų, Amerikos ir Lietuvos pakėlimai, 3 val. — svečių sutikimas ir vėliavų — meninė dalis, užkandžiai ir šokiai.

Šiame, itin, bus įdomi ir retina programa. Be to, įvairūs laimėjimai.

VISIEMS LIETUVOS ATGIMIMO SAJŪDŽIO PADALINIAMS IR PAREIGŪNAMS

Dalyvaujant Lietuvos Atgimimo Sajūdžio Vyr. Valdybai, š. m. rugsėjo mėn. 1-3 d. d., Windsor, Canada, (prie Detroito) — šaukiamas LAS Šiaurės Amerikos (JAV ir Kanada) vadovujančių asmenų ir skyrių — grandžių atstovų suvažiavimas. Posėdžių pradžia rugsėjo 1 d. 11 v.

Smulkesnė dienotvarkė — bus pranešta vėliau.

Ruošimės ir dalyvaukime, kas tik galime.

Lietuvos Atgimimo Sajūdžio JAV ir Kanados Vietininkijų Valdybos

IŠ KANADOS

Š. m. birželio 28 d. įvyko LAS Toronto Skyriaus visuotinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Steponas Jakubickas, sekretoriavo Vytautas Lunys. Be kitų darbotvarkės punktų, buvo perrinkti skyriaus valdomieji ir kontrolės organai.

Į skyriaus valdybą išrinkti: J. Preikšaitis, K. Liutkus, M. Usvaltaite — Kiršvienė, V. Butrimas ir V. Lunys.

Kontrolės komisijon: V. Skrinškas, P. Paulenis ir Stp. Jakubickas.

Brangiam mokslo draugui R. Dulskui, jo tėveliui adv. R. Dulskui mirus, — nuosirdžiai užuojautą reiškiu —

J. Valdemaras

IŠ KLEVELANDO

— L. B. Klevelando apylinkės naujai išrinktoji valdyba darbą pradėjo vasario 4 d. Ir iki šiol daug nuveikė. Surengė net tris vakarus, tris paskaitas, o birželio 24 d. suruošė Joninėse Ketvirtąją Lietuvių Dieną. Įvyks Roundup ežero parke. Vieta puiki, graži ir tinkanti pameškieroti ir pasimaudyti. Apylinkė viena veikiausių ir jai vadovaujau energingas ir sumanus pirmininkas Jonas Virbalis.

— Birželio 10 d. Dalytė Mackevičiūtė baigė šv. Jurgio parapijos mokyklą, kaip viena gabiausių, o birželio 13 d. jos tėvelis — Andrius Mackevičius baigė Western Reserve universitetą ir gavo BBA laipsnių diplomą. Tai džiugi diena šeimoje, kai tėvas ir duktė baigė mokslo. A. Mackevičius, nors ir dirbdamas įmonėje net šešias dienas savaitėje, turi išlaikyti penkių asmenų šeimą, bet viską nugalėjo ir savo atsieki ir universitete buvo vienas pirmųjų studentų. Ir sakoma net ir studentų kitataučių, kad tik lie-

tuvis taip gali padaryti. Ryžtas, neišsamiama energija ir stipri valia — viską nugalai.

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vietininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3-4 savaitės. Turinys gyvas, idomus, nušviečia ir tenyktų lietuvių gyvenimą. Iliustruotas. Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cnt.

Adresas: "Tėvų Žemė", 13 Frostic Mansions, Frostic Place, London, E. 1. England.

PIGIAI PARUODAMA MAISTO KRAUTUVĖ.

Užpakaly trys kambariai EMERALD GROCERY.

3001 So. Emerald Ave. Tel.: DA 6-1917.

Muzikos mėgėjų dėmesiai

Dėl senatvės, prieinama kaina parduodama: 5 klarnetai, 2 smuikai, 2 saxofonai "C", 2 kornetai, Martin bariton, pianinas ir 2 pianos akordeonai.

Kreiptis: 3451 So. Wallace A., tel. LI 8-4023, pas Ant. Stanevičių.

Sandėlis Visokių ARBATŲ IR ŽOLIŲ

Prieinamos kainos. Katalogas siunčiamas dykai pagal pareikalavimą.

PALANGOS TREJOŠ DEVYNERIOS

Susideda grynai iš šaknelių, lapų, žiedų, sėklų ir žolių. Kiekvienas, kas tik nori būti visada sveikas, turėtų vartoti TREJANKĄ. Nes tai geriausias vaistas nuo dispenzijos, vidurių užkietėjimo, nerviškumo, stokos apetito, širdies sukimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, kosulio, gerkles skaudėjimo, karščiavimo, krupų, blogo ūpo, bendro nusilpimo, inkstų ir kepenų ligų.

Kaina su pristatymu \$1.25.

Visada gaunama pas:

Floral Herb Company Box 305, Clinton, Ind. Dept. I.

Pastaba: Kartu su orderiu siūskite ir pinigus, nes kitaip nesiuočiame. Siunčiame tik į U.S.A.

JAUKIAI

PRALEISI

VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 59, Illinois. Telef.: TOWNHALL 3-9601

Įvairių spalvų aliejiniai ir kaučiukiniai — matiniai, žinomos firmos

REVERE PAINT

dažai parduodami žemiau konkurencinių kainų pas

D. JURJONĄ ir Co. Inc.

3524 So. Halsted Str.,

todėl, kad rugpjūčio pabaigoje persikelia į nuosavus namus 3251 So. Halsted Str.

NAUDOKITĖS PROGA, nes dažai, šienpiovės ir dovaninės prekės, parduodamos 20-50% pigiau.

Nekilnojamo turto pirkimo — pardavimo reikalais kreiptis:

Alg. BUDRECKAS

REALTY

4081 Archer Ave.

(prie California Ave)

Tel.: LAfayette 3-3384

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 53rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PERSPECT 8-1717
Valandos: po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel.: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

Val.: 1-3:30, 6-9 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.;
11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Dr. VYTAUTAS DARGIS

Gydytojas ir Chirurgas

Priėmimo valandos:

pirm., treč., penkt. —
nuo 9 iki 12 d. n.
Antr. ir ketvirtad. —
nuo 5 iki 9 val. p. p.

KILDARE CLINIC

5115 So. Kildare Ave.

Tel.: RE 5-5600.

Namų tel.: LUDLOW 5-2522.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius
ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas:

ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus pataravimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

P. ir J. JOKUBKOS

TV, DEIMANTAI

IR LAIKRODŽIAI

Pardavimas ir taisymas
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

"DANA"

yra didelis pasirinkimas gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir moterims drabužių.

Savin. A. ir D. PAREIGIAI

Telef.: TO 3-6591

1445 South 49 Ave., Ciceroje

NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ

KRAUTUVĖ

649 West 119 St.

Sav. Juozas Bešonis

WA 8-2009 ir FR 6-6336.

Pristato į namus, taip pat po būviams ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

WALTER KLASH'S
Town of LAKE TV
Utilities SERVICE
FURNITURE • CARPETING • APPLIANCES • TELEVISION
1800-02 W. 47th St. (Corner of Wood) Phone LA 3-7711, 2, 3, 4

VLADAS VAITEKŪNAS

DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS

Dažome naujus ir senus namus iš oro ir iš vidaus.
Be to, dažome bažnyčias, sales, restoranus ir kt.
Turime visas apdraudas. Skambinti: Bishop 7-4035.
Adr.: 1522 W. 51 Str., Chicago 9, Illinois.

LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133-37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVĖMS
4 Salės

Moderniškai įrengtos **VIRTUVĖS**
(su maistu ar be maisto)
išnuomojamos neaukštomis kainomis.

BARAS
Jūsų patogumui čia pat

Jaukus putojančių taurių pavėsis ir žavi muzika.

UNIQUE LONGE-NIGHT CLUB
HAVAJŲ SALONAS
1522 W. 51 Str.
Su gyvaja Havajų muzika ir šokiais.
Jauki ir mistiška nuotaika vie nišoms sieloms!
VALERIJA VAI TEKŪNAS, INC.

Ben Star FASHION STYLE QUALITY

Chicago's Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900
Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other days 9:30 'til 5:30

JONASKANIS
JUSAPTARNAUS GIMTOJE KALBOJE.

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligininės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.
Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai.
AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS.
Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%.
Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užei kite —

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALBROOK 5-5671

BRUNO kepyklos gaminiai
būgia užkariauti Čikagos rinką, nes

Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Aguona
Bruno Macianskas
3339 Lituania Ave, Telef.: CLIFSIDE 4-6376

Pavasarių, vasarinių, sportinių, darbinų ir išėginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR

BATŲ KRAUTUVĖ.

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išimokėjimui be nuosimčių!

Mandagus pataravimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.